

**PEDİATRİ YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDEKİ ENTÜBE OLAN
ÇOCUK HASTALARIN
ENDOTRAKEAL ASPİRASYON'A GÖSTERDİKLERİ
AĞRI DAVRANIŞLARI VE AĞRININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

ÖZET

Yapılan bu araştırma pediatri yoğun bakım ünitesinde yatan entübe çocuk hastaların endotrakeal aspirasyon işlemine bağlı olarak gösterdikleri ağrı davranışlarının ölçülüp, değerlendirilmesi ve oluşan ağrının kontrol altına alınmasında hemşirenin rolünü belirlemek amacıyla planlanıp uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini, Bezmialem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Pediatri Yoğun Bakım ünitesine yatışı yapılan hastalar oluşturdu. Çalışmanın örnekleme ise Pediatri Yoğun Bakım Ünitesine kabul edilen ve araştırmanın dahil edilme kriterlerine uyan tüm hastalar (60 hasta) dahil edildi. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından literatür taranılarak elde edilen hastanın demografik özelliklerinin belirlendiği 9 soru ve hastanın takip tedavi süresince değerlendirilen 7 sorudan oluşan 'Veri Değerlendirme Formu', FLACC Ağrı Skalası, Davranışsal Ağrı Ölçeği ve Wong Baker Yüz Skalası kullanılarak toplandı. Araştırmanın elde edilen verilerin analizinde SPSS 24 programı kullanılmıştır. Araştırmanın demografik özelliklerine göre dağılımının değerlendirilmesinde betimleyici analizlerden frekans ve yüzde analizi kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ağrı ölçeklerinin betimleyici analizlerinin elde edilmesine ise ortalama ve standart sapmadan yararlanılmıştır. Ağrı ölçeklerinden elde edilen puanların 2' li gruplara göre farklılığının incelenmesinde bağımsız örneklem t- testi, 2' den fazla gruplar arasındaki farkların belirlenmesinde ise tek yönlü anova analizi yapılmıştır. Araştırmaya katılan pediatri yoğun bakımda yatan hastaların demografik özellikleri incelendiğinde çocuk hastaların %36,7'sinin kız çocuk, %63,3'ünün erkek çocuk olduğu, %58,3'ünün yatış şikayetlerine ek olarak kalıtsal hastalığı olduğu, %41,7'sinin altta yatan başka bir hastalığının olmadığı, %60,0'ının normal yaşamları süresince kullandığı bir ilacın olduğu, %40,0'ının ise hiçbir ilaç kullanmadığı saptanmıştır. Pediatri yoğun bakım ünitesinde endotrakeal entübasyon işlemi uygulanan hastaların %26,7' sinin solunum sıkıntısı tanısıyla, %13,3'ünün epilepsi tanısıyla, %60'ının ise diğer (kalp hastalığı, diyabetik ketoasidoz, travma vb.) tanılar ile yattığı saptanmıştır. Araştırmaya dahil olan çocuk hastaların endotrakeal aspirasyon uygulamasına bağlı olarak ağrıyı farklı şekillerde ifade ettikleri

saptanmıştır. Çocuk hastaların ağrıyı ifade etme şekillerine bakıldığında; %17,0'sinde öğürme , %22,6'sında göz sıkma, %11,9'unda ağlama, %20,0'sinde gergin vücut postürü, %19,6'sinde surat buruşturma, %8,9'unda ise diğer ifadeler saptanmıştır. Pediatri yoğun bakım ünitesindeki mekanik ventilasyon desteği alan entübe çocuk hastaların endotrakeal aspirasyona bağlı olarak yaşamsal bulgularında meydana gelen değişikliklere bakıldığında çocuk hastaların aspirasyon işlemi öncesindeki Kalp atım düzeyleri (\bar{X} =113,18) iken aspirasyon işlemi sonrasındaki Kalp atım düzeylerinin (\bar{X} =120,12) olduğu, aspirasyon uygulamadan öncesindeki oksijen satürasyonu düzeylerinin (\bar{X} =96,68), aspirasyon işlemi sonrası oksijen satürasyon düzeyinin (\bar{X} =96,32) olduğu saptanmıştır. Endotrakeal aspirasyon işlemi uygulanan çocuk hastaların aspirasyon işlemi öncesinde ağrı düzeylerinin ölçülüp değerlendirilmesinde kullanılan ağrı ölçeklerinden elde edilen sonuçlar ile işlem sonrasında değerlendirmeden elde edilen sonuçlar arasında pozitif yönde bir artış olduğu saptanmıştır. Pediatri yoğun bakım ünitesinde entübe ve sedatize takip edilen çocuk hastaların ağrı düzeylerinin ölçülüp değerlendirilmesinde kullanılan FLACC Ağrı Skalası, Davranışsal Ağrı Ölçeği ve Wong Baker yüz skalasının birbirleri ile olan ilişkilerine bakıldığında endotrakeal aspirasyon işlemi öncesinde ve sonrasında elde edilen sonuçlar doğrultusunda ağrı ölçekleri arasında pozitif yönde düşük seviyede bir ilişki olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Pediatri yoğun bakım, entübasyon, endotrakeal aspirasyon, ağrı ölçekleri, hemşire.